

SOCIALINIŲ IR EKONOMINIŲ PARTNERIŲ PATEIKTŲ PASTABŲ IR PASIŪLYMŲ DĖL 2014-2020 METŲ EUROPOS SĄJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ VEIKSMŲ PROGRAMOS 4 PRIORITETO „ENERGIJOS EFEKTYVUMO IR ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGIJOS GAMYBOS IR NAUDOJIMO SKATINIMAS“ 04.1.1-LVPA-V-114 PRIEMONĖS „ELEKTROS ENERGIJOS IŠ ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ GAMYBOS ĮRENGINIŲ ĮRENGIMAS NAMŲ ŪKIUOSE“ PROJEKTŲ ATRANKOS KRITERIJŲ DERINIMO LENTELĖ

Eil. Nr.	Pateiktos pastabos ir pasiūlymai	Išvadų, pasiūlymų ir pastabų vertinimai bei komentarai
VšĮ Darnaus vystymosi centro 2018 m. spalio 11 d. el. laiškas		
1.	<p>VšĮ Darnaus vystymosi centro nuomone, kur kas būtų efektyviau, jei prioritetinis kriterijus būtų geriausiai pasiektas esamo ar apskaičiuoto metinio energijos poreikio (kWh/metus) - instaliuotos AEI generuojamos projektinės energijos balansas, o ne galios dydis. Taip būtų siekiama, kad kuo didesnę savo poreikių dalį vartotojas pasidengtų. Todėl prioritetas turėtų būti tiems, kurių diegiamos sistemos leidžia didžiausią savo poreikių dalį patenkinti. Taip būtų apsisaugoma nuo projektų, kurių įgyvendinimas nevaids didesnio vaidmens vartotojo energijos balanse ir greičiausiai, tokios įrangos nebus didesnio stimulo vėliau prižiūrėti. Todėl tokia investicija nebūtų sėkminga. Atitinkamai, kuo didesne dalimi viršijantys poreikius ar kuo mažesne dalimi juos tenkinantys turėtų būti mažiau prioritetiniai projektai. Maksimali poreikio riba galėtų būti ta pati 10 kW, t.y., vartotojai, kuriems reikia daugiau nei 10kW galios, neturėtų teisės gauti paramos.</p>	<p>Neatsižvelgta. Per daug sudėtinga pareiškėjams apskaičiuoti instaliuotos AEI generuojamos projektinės energijos balansą, o ir faktas paaiškės tik įgyvendinus projektą, bet ne projektų atrankos metu.</p>
VĮ Energetikos agentūros 2018 m. spalio 11 d. raštas Nr. SD-01-04-139		
2.	<p>VĮ Energetikos agentūros nuomone toks skirstymas pagal atsinaujinančių išteklių energiją (toliau - AEI) naudojančių technologijų įrengimo būdą nepagrįstai mažina galimų projektų skaičių. Pastato konstrukcija, nuolydžiai, orientacija, dydis gali būti nepalankūs ar nepakankami, bet yra vieni iš svarbiausių veiksnių lemiančių AEI technologijos pagaminamos elektros energijos kiekį, dėl to yra netikslinga riboti AEI technologijos įrengimo būdą. Ant stogo montuojamos AEI technologijos yra brangesnės, eksploatacija sudėtingesnė. Saulės fotoelementų atveju sistemos efektyvumas labiausiai priklauso nuo orientacijos ir montavimo tipo. Saulės šviesos konversijos į elektrą koeficientas nustatomas prie 25 C⁰ temperatūros, darant prielaidą, kad saulės šviesos intensyvumas 1 m² yra 1000W. Ant stogo montuojamos ar integruojamos saulės fotoelementų sistemos termodinaminės efektyvumo ribos yra gerokai mažesnės dėl riboto oro srauto judėjimo. Eksperimentiniais</p>	<p>Neatsižvelgta. Šis prioritetinis kriterijus nemažina projektų skaičiaus, juo tik prioretizuojami projektai. Projektų prioretizavimas pagal įrengimo būdą „ant arba integruojant į pastato sieną ar stogą“ prisideda prie Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos 2012/27/ES tikslų. Dėl tokio rangavimo projektų skaičius nesumažės, nes bus taikomi fiksuotieji įkainiai už 1 kW.</p>

	bandymais yra nustatyta, kad tokiu būdu sumontuotos sistemos dėl nepakankamos oro cirkuliacijos gali įkaisti iki 15 C ⁰ daugiau nei aplinkos oras ¹ - tai reikšmingai sumažina jų efektyvumą. Laisvai (ant žemės) pastatomos tokios sistemos neturi šių trūkumų, galima parinkti tinkamiausią vietą ir nustatyti optimalią orientaciją. Atsižvelgiant į visa tai, siūlo atsisakyti šio prioritetinio projektų atrankos kriterijaus.	
Lietuvos verslo konfederacijos 2018 m. spalio 12 d. el. laiškas		
3.	Lietuvos verslo konfederacija mano, kad neturėtų būti apribojimų dėl technologinių sprendimų, t. y. tik ant stogo ir ant sienų esantys įrenginiai, nes kaip žinia, pasaulyje yra ir kitų galimybių turėti galimybių iš gamtos gauti pasigaminti elektros energija.	Neatsižvelgta. Šis prioritetinis kriterijus neriboja kitokių atsinaujinančių išteklių energiją naudojančių technologijų įrengimo būdų, juo tik prioretizuojami projektai. Žr. komentarą eilutėje Nr. 2.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos 2018 m. spalio 12 d. raštas Nr. 2.D-3371(11.16E)		
4.	Siūlo apsvarstyti galimybę papildyti projektų atrankos vertinimo kriterijus dar vienu kriterijumi, kuris suteiktų pirmumą tiems namų ūkiams, kurie saulės šviesos elektrinių projekto įgyvendinimo metu jau yra savo lėšomis įsirengę kitus namų ūkio poreikiams tenkinti reikalingus atsinaujinančios energijos gamybos įrenginius (šilumos siurblius, saulės kolektorius ar kitus, išskyrus biokuro deginimo įrenginius), naudojančius elektros energiją. Mūsų nuomone, toks atrankos kriterijus paskatintų namų ūkius (įskaitant ir kaimo vietas, kuriose dominuoja taršūs biokuro deginimo šilumos gamybos įrenginiai) taikyti tvarias ir klimatui palankias apsirūpinimo energija technologijas.	Neatsižvelgta. Tam, kad projektai būtų ranguojami pagal pasiūlytą kriterijų, reikalingos pareiškėjų patikros dėl jau turimų AEI gamybos įrenginių, o tai išbrangina smulkių projektų administravimą ir neprisideda prie įgyvendinimo spartos.
Lietuvos saulės energetikos asociacijos 2018 m. spalio 11 d. el. laiškas		
5.	Lietuvos saulės energetikos asociacija teikė savo siūlymą, kad aukštesnis balas būtų teikiamas projektams, kuriuose iki 5 kW jėgainių statytojai yra susijungę į energetines bendrijas ar kooperatyvus. Tai būtų dar vienas impulsas gyventojams jungtis, o statytojams - vienoje vietoje įrenginėti didesnes jėgaines. Kitiems kriterijams pritaria.	Neatsižvelgta. Priemonė 04.1.1-LVPA-V-114 „Elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginių įrengimas namų ūkiuose“ orientuota į decentralizuotos elektros energijos gamybos plėtrą individualiuose namų ūkiuose ir tik namų ūkio reikmėms, bet ne į energetines bendrijas ar kooperatyvus susijungusiems dariniams.
UAB Viešųjų investicijų plėtros agentūros 2018 m. spalio 18 d. el. laiškas		
6.	UAB Viešųjų investicijų plėtros agentūra (toliau -VIPA) kelia klausimą dėl kriterijaus Nr. 3 „Atsinaujinančių išteklių energiją naudojančių technologijų įrengimo būdas“, kodėl saulės elektrinės įrengimo būdas apskritai yra kriterijus? Siekiant skatinti GV skaičiaus didėjimą, turėtų būti leidžiami visi įmanomi variantai?	Neatsižvelgta. Žr. komentarą eilutėje Nr. 2 ir Nr. 3.
7.	VIPA siūlo kitokį kriterijų – finansuojami projektai, kurių atsipirkimo laikas yra ne ilgiau kaip 12 metų (įvertinus visas investicijas). Tokiu būdu projektų,	Neatsižvelgta. Sudėtinga nustatyti atsipirkimo laiką projektų atrankos metu tiek

	<p>gavusių subsidiją, atsipirkimo laikas sutrumpės iki 8-9 metų, o tai bus patrauklu visiems potencialiems GV.</p>	<p>pareiškėjams, tiek įvertinti ar jis pagrįstas projekto vykdytoji. Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje nustatytas tikslas sukurti palankią investicijų aplinką, kad būtų kuo daugiau gaminančių elektros energijos vartotojų, neapsiribojant tais, kuriems investicijos atsipirks ne ilgiau kaip per 12 metų.</p>
8.	<p>VIPA siūlo naikinti perbrauktą dalį „aukštesnis balas skiriamas projektams, kuriais atsinaujinančių išteklių energiją naudojančios technologijos, skirtos elektros energijos gamybai bus įrengiamos ant ar integruojamos į pastato sieną ar stogą (ar jų dalį) ir užtikrins pastato apsaugą nuo atmosferos poveikio (lietaus, sniego, vėjo);“ arba patikslinti, kas turima omenyje. Taip kaip surašyta dabar, anot VIPA, suprantama labai siaurai – kad tai tik tam tikra konkreti technologija, pvz. Tesla solar roof.</p>	<p>Atsižvelgta. Sutiktina su pasiūlymu ir kriterijaus Nr. 3 „Atsinaujinančių išteklių energiją naudojančių technologijų įrengimo būdas“ trečia pastraipa išdėstoma taip: „-aukštesnis balas skiriamas projektams, kuriais atsinaujinančių išteklių energiją naudojančios technologijos, skirtos elektros energijos gamybai bus įrengiamos ant ar integruojamos į pastato sieną ar stogą (ar jų dalį);“</p>